

APPLEBY HORSE FAIR 2012

**aneb Nejstarší
trh koní na světě**

➔ Autorka článku u vstupu do Appleby.

Appleby Horse Fair je jeden z nejstarších a největších koňských trhů v Anglii. Vlastně i na světě. Oficiálně byla historie tohoto trhu započata zřizovací listinou krále Jamese II. v roce 1685, nicméně faktická historie tohoto trhu je ještě mnohem delší. Koná se po staletí v jednom z nejkrásnějších koutů Anglie, téměř na hranicích se Skotskem v hrabství Cumbria.

➔ Typický obrázek z Appleby – koně koupající se pod historickým mostem v řece Eden.

➔ Irský cob a nádherný vůz – pojízdny domov pro mnoho lidí po staletí.

➔ Rampa do řeky, jinudy se díky strmým břehům do řeky jít nedá.

➔ Krásný plemenný hřebec, chybělo málo a moje kamarádka ho koupila. Než však stačila vybrat z bankomatu zálohu, prodávající se rozhodl zvednout cenu o třetinu.

Trh byl původně místem pro obchodování nejen s koňmi, ale i s jinými druhy hospodářských zvířat a vším, co k tomu patří. Vzhledem k obrovskému množství původních „travellers“ (kočovníků) a romských rodin, kteří zde obchodovali apriori s koňmi, se z trhu časem stalo místo určené již pouze koním.

Dnes je Appleby místem dvoutýdenního setkání tisíce lidí z romské komunity, anglických, irských a skotských travellers, lidí z Evropy, Ameriky, Austrálie, kteří mají jedno

společné – chovají koně. A jak jinak, jsou to ti úžasní strakatí Gypsy Horses, v Evropě známí jako irští cobové.

Pozor, koně kam se podíváš!

Protože se chovem těchto koní již několik let zabývám zde v Čechách, už dlouho jsem koketovala s myšlenkou podívat se i na Appleby Horse Fair. V dubnu mi přišel e-mail od mé kamarádky z Holandska: „Nechceš se letos konečně podívat do Appleby?“ Doma následovala krátká porada a dospěli jsme

k rychlému závěru – jedeme.

Je začátek června, sedáme s mým mužem do auta a vyrážíme. GPS ukazuje krásných 2130 km do cíle. Cestou přespíme v Holandsku u kamarádky, ráno ji přibereme a ani ne 24 hodin od odjezdu z domu se ocitáme na jižním pobřeží Anglie. A už nás čeká „jen“ 800 km jízdy po levé straně. Cestou se ještě stavujeme u jednoho z nejlepších chovatelů irských cobů na světě, pana Toma Pricea ve Walesu, který těchto koní vlastní více než dva tisíce. Fantastická podíváná!

➤ V Appleby koupíte cokoliv. Vedle nových věcí na koně je to i veliké koňské vetešnictví.

➤ Ani uprostřed davu není problém si na irského coba stoupnout jak na stupínek, to koně mají opravdu skvělý charakter.

➤ „Gypsy“ styl jízdy.

➤ Knír neboli „moustache“ Tímto knírem se pyšní jen málo koní a majitel koně je na něj patřičně pyšný. Říkají mu „knír štěstí“.

gotek a povozů, které táhne kůň. Cíl je pro všechny stejný – Appleby Horse Fair.

Američani z Čech

Hned první den na trhu bleskově pochopím, že lidé, kteří tam jsou s koňmi, pocházejí ze zcela jiné kultury než my, Středoevropané. První zásadní věc – kůň je pro lidi zde většinou pouze spotřební zboží. Je nutné se opravdu obrnit, aby se člověk udržel nevytahat za uši ty malé kluky, kteří se baví tím,

➤ Typický představitel plemene.

že jezdí na podvyživených ročcích a aby to bylo zábavnější, kamarád hříbě ještě občasně přetáhne klackem. To je bohužel ta negativní stránka toho, co vše lze v Appleby vidět.

Další ponaučení – sundat oblečení s logem Irish Cob the Czech Republic. Až pak jsme mohli relativně klidně bloudit mezi davy lidí, kteří se proplétají mezi koňmi. Ne-prozřetelně jsme se totiž hned první den ráno optali na cenu jedné klisvy. A zbytek dne nás stále někdo tahal za rukáv a pře-

Už desítky kilometrů od cíle naší cesty vidíme na světelných panelech u dálnice blikající nápisy „POZOR, koňské povozy“. Je to krásně paradoxní, všude okolo civilizaci vymoženosti a šup, desítky naleštěných aut se opatrně sunou mezi přibývajícím množstvím překrásných malovaných cikánských marin-

➔ Roční klisničky od jednoho z nejlepších chovatelů na světě, pana Toma Price.

➔ Typické „gypsy ohlávky“ na koně.

➔ APPLEBY NEBO MNĚTICE?

➤ Jste-li milovníkem těchto překrásných strakatých koní, tak Appleby rozhodně za návštěvu stojí. Musíte ovšem předem počítat s tím, že se zde nesetkáte s tím, na co jsme zvyklí my v Čechách, že kůň je parťák člověka. Zde je kůň pracovním nástrojem, jak tomu bylo hluboko v historii.

Pokud je pro vás Appleby přece jen trošku z ruky a chtěli byste se na tyto krásné koně podívat někde blíž, tak vás, jménem občanského sdružení Irish Cob the Czech Republic, zvu na svod irských cobů, který se bude konat v sobotu 29. září 2012 v hřebčíně Mnětice u Pardubic. Jste-li už šťastným majitelem irského coba, můžete se svodu zúčastnit nejen jako divák. Koně na svodu budou posuzovat zahraniční rozhodčí. Pozvánku na svod najdete v příštím čísle časopisu Jezdectví a podrobnosti a přihlášku najdete již nyní na stránkách www.irishcob.cz. Na těchto stránkách najdete i rozsáhlou fotogalerii z Appleby.

➔ Tato hříbata se těšila velkému obdivu, hlavně kvůli jejich, pro coba ne příliš obvyklé barvě. Nekupte si hříbě za 8000 ?!

↻ Kemp. A všude mezi karavany a vozy koně.

↻ Hlavní ulice před kostelem v Appleby. Koně a lidé...

↻ Na prodej...

↻ Autobusová zastávka.

svědčoval nás, abychom se podívali i na jeho koně a koupili ho za úžasně přemrštěnou cenu. „Odkud jste? Z České republiky? To jste Američani, že ano?“

Ohlávka? Neznám!

Musím uznat, že během několika hodin mne ta atmosféra zcela vtáhla. Appleby je malé městečko, které má asi 2500 obyvatel. V době konání trhu se na kopci za městem zabydlí asi pět tisíc lidí s karavany (přijíždí celé rodiny) a trh navštíví asi 40 tisíc lidí denně. Všude, kam oko pohlédne, je dav a přímo uprostřed toho davu obrovské množství irských cobů. Někteří jsou naprosto bez dozoru přivázaní k policejním zábranám, dalších i šest naráz vede jeden člověk na provaze a za klisnami jdou hříbata. Mnoho lidí se ani neobtěžuje mít koně na vodítku. Chovatel vede pouze vůdčí klisnu a za ní jdou ostatní koně zcela volně, mnohdy i bez provazu na hlavě (ohlávka je zde spíše raritou).

Zde jsem pochopila, jak tito koně přišli k svému úžasnému charakteru. Zkuste si

představit, že svého koně postavíte doprostřed tisícíhlavého davu lidí, každý, kdo jde okolo, ho poplácá po zadku, štouchne do něj se slovy uхни a kuň to zcela trpělivě, se svěšenou hlavou snáší. Za ty tři dny, co jsme na trhu byli, jsem zahlédla jedno splašené vyděšené roční hříbě. Ale obrázek babiček sedících na moderní prosklené autobusové zastávce, kterou společně s nimi okupuje několik klisen s hříbaty, na ten asi nikdy nezapomenu.

Co je malé, to je milé

Tradicí je všechny koně před trhem vykoupit. Trh se koná přímo na hlavní ulici, mezi řekou a kostelem. Mládež nahání koně do řeky, otcové se následně umytých koní chopí a jdou obchodovat.

Největší množství koní zde nemá větší výšku než 140 cm v dospělosti. V této a menší výškové kategorii jsem viděla mnoho nádherných a typických zvířat. Vyšších irských cobů, které preferujeme zde v Čechách, tam bylo mnohem méně. Chovatelé se drží pravidla, že nejhezčí jsou ti malí. Vedle těchto koní ovšem

↻ Úchvatný plemenný hřebec, přivázaný vedle silnice jen na provaze okolo krku a všude okolo chodí lidé a koně.

uvidíte i množství kříženců s jinými plemeny, shire, shetlandy...

Pokud projevíte zájem o jakéhokoliv koně, rychle se okolo vás a koně vytvoří hlouček zvědavců. Majitel rozhrne dav a za křiku „uhni, uhni“ vám koně předvede v klusu. Malé děti suverénně sedí na kozlících a kočírují spřežení, kluci se prohánějí davem na koních. Samozřejmě bez sedla a s typickým sedem, který jsme nazvali „gypsy styl“ – oni na těch koních nesedí, oni na nich v podstatě leží a rukama visí na otěžích. A koně jim to tolerují a šlapou jak hodinky. ↻